

Geur uit eigen tuin of pluktuin

Bloemen uit eigen tuin hebben altijd iets extra's. Of het nu drie bloemen in een vaasje op het bureau zijn of een stralend boeket als sfeermaker in de zitkamer. Omdat door het huidige gemiddelde tuinformat dat laatste nauwelijks lukt, zijn pluktuinen op kwekerijen populair. Op diverse plaatsen in het land kan men zelf op zo'n bloemenkwekerij een boeket 'plukken' en samenstellen. Op plaatsen waar meer buitenruimte is, zoals boerderijen en buitenplaatsen, is het kweken van snijbloemen van oudsher een traditioneel onderdeel van het tuinieren. Dat varieert van een rij *Dahlia's* in de moestuin tot uitgebreide bloembedden waar een groot deel van het jaar verse boeketten uit samengesteld kunnen worden.

Tekst - Korneel Aschman

Op de meeste buitenplaatsen is zo'n bloementuin na de Tweede Wereldoorlog wegbezuinigd vanwege de arbeidsintensiviteit. Hiermee ging een deel van de bijzondere tuinsfeer van buitenplaatsen verloren; kweektuinen voor bloemen zijn bij uitstek plekken waar de nut- en sierfunctie samengaan. In de afgelopen decennia is op diverse buitenplaatsen het kweken van snijbloemen voor eigen boeketten weer ingevoerd. Bij grote bloementuinen, zoals op Twickel, worden niet alleen bloemen voor het huis gekweekt, maar kan ook het publiek hiervan meegenieten met een zelf geplukt boeket. De interessante vraag is, of daarbij ook op de geur wordt gelet.

Geurtjes maskeren

Bij het samenstellen van de boeketten wordt tegenwoordig namelijk vooral gelet op kleur- en vormcombinatie. Vroeger was de geur van bloem of blad minstens, zo niet vooral, belangrijk. In een tijd dat huis- en lijfgeuren nog niet zo makkelijk te maskeren waren als nu, vormden geurige boeketten een zeer belangrijk onderdeel van het veraangename van de huiselijke leefomgeving. Ook vruchten werden voor dit doel gebruikt. Denk bijvoorbeeld aan de geur van een schaal appelen of de vroeger veel gewaardeerde variant van citrusvruchten ingeprikt met kruidnagels. Boeketten en geplukte vruchten hebben echter een beperkte houdbaarheid. Om dit te ondervangen, werden ook geurende en bloeiende planten in potten en kuipen in en om het huis gebruikt. Met name citrusplanten waren vanaf de zeventiende eeuw populair, omdat zowel blad, bloem als vrucht geur geeft. Toen rond 1700 de ananas bekendheid begon te krijgen, werd deze vrucht geroemd om de ongekende smaak en geur.

Het grote belang dat werd gehecht aan geurende boeketten is vooral in de loop van de twintigste eeuw afgenomen. Enerzijds omdat de huis- en lijfgeuren efficiënter te bedwingen waren, en anderzijds omdat door steeds verdere veredeling steeds minder snijbloemen een uitgesproken geur hadden. Doorgaans hebben bloemen van wilde plantensoorten de meest sterke geur. Die wordt echter vaak gecombineerd met een korte bloeitijd. Door de eeuwen heen werden planten daarom veredeld en geselecteerd op bloeiperiode, kleurvastheid en bijzondere vorm. De geureigenschappen van de bloem waren minder van belang en zijn daarmee langzaam, waarschijnlijk onbewust, weggeselecteerd.

Seizoenen beleven

Omdat wij tegenwoordig niet meer gewend zijn aan doorlopend sterke geuren, worden ook geurende boeketten in huis niet altijd gewaardeerd. In oude buitenhuizen echter, met name met een museale functie, hebben bloemen nog steeds die oorspronkelijke functie; de geur van verse bloemen verdrijft de beruchte 'stoffige museumlucht' en geeft de bezoeker het gevoel

dat het huis bewoond is.

Bij voorkeur komen de bloemen dan ook (weer) uit eigen tuin. Van vroeger uit is dat vaak een deel van de moestuin, ook omdat combinaties van bloemen en groentegewassen een natuurlijke ziekte- en plagenbestrijding vormen. Zo'n combinatie is mooi zichtbaar in de weer in gebruik genomen moestuin van Eyckenstein (Maartensdijk). Bij grotere snijbloembegroei bestaat de kwekerij vaak uit een gescheiden groente- en bloementuin. Dit is bijvoorbeeld het geval op Slot Zuylen (Oud Zuylen). Voor dat museum worden wekelijks circa twaalf boeketten geschikt, nagenoeg geheel uit eigen pluktuin. De vrijwillige 'bloemendames' hebben daarom nauw overleg met de tuinmensen over de te kweken soorten en aantallen. Het laatste aansprekende aspect van boeketten uit eigen tuin is daarmee dat het seizoensgebonden bloemen zijn. Zo zijn ook in het huis de seizoenen, met hun specifieke geuren, beleefbaar. Ruikt u het voorjaar al in huis?

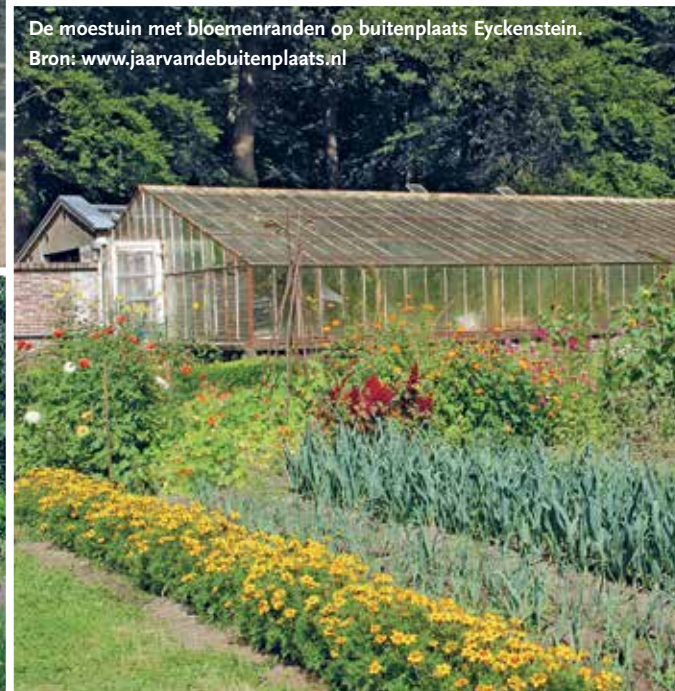
Het genot van een boeket uit eigen tuin.
Fotografie: Anthonetta van Bergenhengouwen

Roos met een zelfgeplukte bos in de pluktuin van Twickel.
Fotografie: Anne van der Maat

Moestuin met dahlia's in nazomersfeer.
Bron: tuinwaarts.blogspot.nl

De moestuin met bloemenranden op buitenplaats Eyckenstein.
Bron: www.jaarvande buitenplaats.nl

De pluk van Slot Zuylen langs de oude slangenmuur.
Bron: www.slotzuylen.nl